

Vad är elbrist

Det finns en risk för elbrist när elproduktionen + importen av el till Finland (utbudet) inte räcker till för att täcka elförbrukningen (efterfrågan). Som en sista utväg kan man vid elbrist behöva göra begränsningar i el utbudet för att undvika att större problem i elnätet uppstår. Behovet av el är oftast som störst under morgontimmarna kl 07-09 och på eftermiddagen kl 16—18.

Vem ansvarar för uppföljningen av elbrist

I Finland är det stamnätsbolaget Fingrid som ansvarar för elbalansen.

Hur märker jag som kund av en möjlig elbrist

När det finns risk för elbrist, så tas i första skedet en så kallad effektreserv i bruk. Utöver effektreserven så finns det även en del förbrukningsplatser som kan förminska och justera den egna förbrukningen vid behov. Om inget av de nyss nämnda sätten att minska på risken för elbrist hjälper, så kan Fingrid ge order åt eldistributionsbolagen att utföra begränsningar i elnätet = cirkulerande elavbrott. Våra kunder kan i det fallet möta elavbrott som varar runt två timmar åt gången. De cirkulerande elavbrotten som är planerade fortsätter så länge det råder elbrist, och kan därmed uppstå under flera olika repriser under en och samma dag/vecka, alternativt kan de så klart även räkna mindre än två timmar åt gången.

Hur informeras det om elbristen

Information om elbrist ges direkt när det är möjligt, men själva elbristen kan uppstå på olika sätt. Beroende på hur snabbt elbristen uppstår, så kan informationen komma i ett väldigt sent skede, alternativt i relativt god tid före eventuella cirkulerande elavbrott. Om det händer att en betydande produktionsenhet i landet skadas så kan elbristen uppstå väldigt snabbt, medan det vid till exempel en längre tid av kyla kan uppstå elbrist som kan förutspås på grund av att förbrukningen sakta men säkert ökar. Kronoby elverks kunder informeras i huvudsak om elavbrottet via SMS meddelande. Som kund kan man logga in på vår on-line var man ser sin elförbrukning och samtidigt uppdatera telefonnumret så att SMS meddelandet vid behov når kunden.

Hur kan jag som kund förbereda mig för elavbrott och en eventuell elbrist

Elavbrott (både kortare och längre) kan uppstå i princip är som helst på grund av lika orsaker, som kund behöver man därför vara förberedd. Det lönar sig att fundera vilka saker som blir svårare vid ett två timmar eller längre elavbrott och göra förberedande åtgärder redan nu. Frågor man kan ställa sig själv är till exempel, är det möjligt att ladda telefonen och annan elektronisk hjälputrustning med ngn. form av reservbatteri, kan jag göra mat utan el, finns det reservvatten hemma och ficklampa/-or för åt få ljus, kan man värma huset med till exempel ved och finns det ved att tillgå osv. Hur man kan förbereda sig på allmän nivå kan man läsa mera om här: <https://kronobyelverk.fi/eltjanster/rad-vid-stromavbrott/>.

Vad är viktigt att komma ihåg under ett elavbrott

Om det blir elavbrott, är det viktigt att kontrollera att den utrustning/maskiner som går på el stängs av. Det för att försäkra sig om att inte samtliga maskiner knäpps på samtidigt när elen kommer tillbaka, och även ur säkerhetssynvinkel är det skäl att stänga av spis, kaffebryggare och övrig utrustning som kan orsaka farosituationer om de lämnas påslagna utan bevakning.

Det är även skäl att inte öppna fryskåp under det par timmar långa elavbrottet, detta för att de livsmedel som finns där skall hållas kalla längre och inte bli förstörda.

Kan jag som kund göra något för att påverka elavbrott och är de eventuella elavbrott som uppstår på grund av elbrist ersättningsbara.

Bästa sättet man som kund kan påverka en eventuell elbrist är att spara så mycket på elen som det bara är möjligt. Om det även är möjligt att styra elanvändningen till andra timmar än de timmar som normalt sett har mest elförbrukning, det vill säga kl 07-09 på morgonen och kl 16-18 på eftermiddagen så hjälper även det situationen. Mer information hur man kan spara på elen hittar man till exempel här: <https://www.astettalemmas.fi/sv>.

Hur är det sedan med elavbrott orsakade av elbrist, är de ersättningsbara eller inte. Svaret är nej, detta eftersom elavbrotten i dessa fall inte är orsakade av fel i nätdistributionen.

På vilket sätt är det tänkt att utföra eventuella cirkulerande elavbrott

Kronoby elverk kopplar bort vissa på förhand planerade ellinjer i de fall att elbrist råder och det från Fingrid kommer en order om att en viss mängd el måste sparas. Vi strävar till att undvika elavbrott i centrum (Kronoby och Nedervetil) eftersom det i dessa områden finns flest för samhället kritiska förbrukningsplatser så som vattenförsörjning, fjärrvärme, eldistribution, kommunens ledningscentraler, brandväsendet osv. Det är ändå skäl att påpeka, att även kritiska förbrukningsplatser kan bli strömlösa om det uppstår en sådan situation att Fingrid behöver få ner belastningen på större områden.

Reservkraftverken lönar det sig med andra ord att se över och serva så att de är funktionsdugliga vid behov. Summa summarum är det i slutändan elkundens ansvar att se till att man har förberett sig på elavbrott som kan uppstå, vare sig det är ett planerat elavbrott på grund av elbrist eller elavbrott orsakade av väder och vind.